

trol er nødvendig, der gjælder ikke blot Kjøbenhavn, men, da Sædet for saadan Virksomhed let kan forflyttes, ogsaa andetsteds, turde være klart.

I Genhold til det Anførte, og idet man endnu bemærker, at det ikke er uantageligt, at Forlokkelser af samvittighedsløse Mellemmænd, der finde deres Fordel i den hyppige Afslutning af Fæstekontrakter, ikke er uden al Betydning i Henseende til den Løshed i Lyendeforholdet, hvorover Klager forlyde, mener Ministeriet, at der er al Grund til at fastsætte som Regel for Kjøbenhavn, Kjøbstæderne og Handelspladserne, at ingen Anden end Personer, der ere antagne af Politiet og dettes Kontrol undergivne, maa tilbyde deres Mellemkomst til Afslutning af Lyendekontrakter gjældende for Indlandet eller Udlandet eller til at anbringe eller antage Arbejdere til Arbejde i Udlandet. De Misligheder, om hvilke der ved samvittighedsløse Personers Mellemkomst i dette Forhold er Spørgsmaal, ere saa vanskelige at opdage og konstatere, og kunne saa let holdes netop paa Grændsen af det Lovlige, at blotte Strafbestemmelser for Misligheder utvilsomt ville vise sig ufyldstgjørende. Den afgjørende Betryggelse maa ligge i Valget af de Personer, hvem Forretningen betroes, i et nøie Tilsyn med deres Forretningsførelse og i de Paagjældendes Interesse i ikke at miste Stillingen. For en Ordning som den foreslaaede taler derhos hoad der gjælder om Afslutning af Kontrakter om Befordring af Udvandere og Pantelaanerordningen, Forhold, der fra mere end en Side frembyde Lighed med det, hvorom der her er Tale. At Kontrollen udstrækkes ubetinget over den ved Kjøbstæderne nærmest liggende Del af Landet, har sin naturlige Grund i, at Forretningerne ellers let ville opslaa deres Sæde udenfor Kontrollen i Kjøbstædernes Nærhed. Idet man endnu bemærker, at Tilsynets Udstrækning ogsaa til Afslutning af blotte Arbeidskontrakter, forsaavidt disse angaa Arbejde i Udlandet, formentlig refterbidiggjøres dels som midlertidig Foranstaltning, dels ved Hensynet til at forhindre Omgaaelse af Forbudet mod Ubertigedens Mellemkomst til Afslutning af Lyendekontrakter om Tjeneste i Udlandet, skal man endelig endnu kun tilføje, dels at det formentlig er naturligt og ogsaa af Kjøbenhavns Magistrat billiget, at Valget af Fæstemænd fremtidig sker ved Politiet i Stedet for ved Øvrigheden, dels at det formentlig saavel af § 1 i Slutningen som af § 4 i Begyndelsen tilstrækkeligt fremgaar, at det ogsaa udenfor de Kredse, hvor kun autoriserede Fæstemænd maa virke, er forbudt offentlig at betegne sig som Fæstemænd.

Til §§ 6--9.

I disse Paragrafer udtales først (§ 6) den Grundsætning, at den, der, vidende om at et Lyende endnu ikke er lovlig løst fra sin forrige Tjeneste, tager det i sin Tjeneste eller Arbejde, paadrager sig foruden et nærmere bestemt Erstatningsansvar

til lige et Strafansvar, og at det Samme gjælder den Fæstemænd, som medvirker til Afslutning af en saadan med en bestaaende Tjenesteforpligtelse stridende Overenskomst. En saadan Bestemmelse turde — forsaavidt der, hoad de følgende Paragrafer tilfugte, kan træffes Foranstaltninger, ved hvilke der er Udigt til at kunne gjøre Ansvarer effektivt — være det virksomste Middel, Lovgivningen for Liden kan tilbyde til at modarbejde den tiltagende Tilbøielighed til vilkaarligt at tilfidesætte Lyendekontrakter, idet den dels medvirker de Forlokkelser, for hvilke Lyendet ellers kan tænkes at være udsat under en stærk Efterspørgsel efter Tjenestefolk, dels vanskeliggjør det letfindige Lyende Udgangen til at kunne høste Frugt af sin Mangel paa Agtelse for paatagne Forpligtelser; den er derhos formentlig et naturligt Supplement til de andre Bestemmelser i Lovgivningen og særligt Lyendeloven, der gaar ud paa at fikke den pligtfuldige Opfyldelse af indgaaede Forpligtelser. Lovden af 10de Mai 1854 har vel forsaavidt søgt at forhindre Arbeidmands Mangel paa Hensyn til den ved Lyendekontrakter paadragne Forpligtelse, som den i § 20 fastsætter Ansvar for den Husbond, der ved Tjenestetidens Udløb hindrer et Lyende i at tiltræde en anden Tjeneste, det har paataget sig, men for den Tilfidesættelse af Hensynet til et bestaaende Kontraktforhold, som udvises ved at afslutte en Tjenestekontrakt, der paa Grund af Lyendets endnu ikke løste Forpligtelsesforhold til en anden Husbond, er i Strid med dennes Ret, er intet særligt Ansvar foreskrevet. Om det nu end kan antages, at et Erstatningsansvar i saadanne Tilfælde vilde kunne gjøres gjældende i Medfør af Lovgivningens almindelige Grundsætninger, vil et saadant dog være forbunden med saa store processuelle Vanskeligheder, at det i Virkeligheden sjældent vil kunne nytte at gribe dertil. Der er derfor vistnok al Grund til, og det stemmer derhos formentlig ogsaa med Lyendelovgivningens Grundsætninger, at lette et saadant Spøgsmaal dels ved at indrømme Udgang til Politivetsbehandling dels ved at sætte en lovbestemt Erstatning som den uden særlig Paavising af Skade flydende Følge af Retskrænkelsen. Endelig turde den, som med Kjendskab til de paagjældende Forhold aflutter en mod en anden Husbonds Ret stridende Lyende- eller Arbeidskontrakt, kunne siges saaledes at medvirke i et Forhold fra Lyendets Side, der efter Lyendelovgivningen medfører Straf for Lyendet, at der er Tøje til ogsaa at paalægge ham et passende Strafansvar. At et lignende Ansvar under tilsvarende Forudsætninger ogsaa bør kunne gjøres gjældende mod Fæstemænd, er anset som en Selvfølge, og har navnlig Betydning paa de Steder, hvor Fæstemandsinstitutionen ikke er undergivet Politiets Kontrol.

Betydningen af det i § 6 foreskrevne Ansvar, hvis Indtrædelse selvfølgelig er afhængig af, at Vedkommende kan overbevises om at have havt